

DIATA DOAMNEI
MARIA BRÂNCOVEANU

DIATA DOAMNEI MARIA BRÂNCOVEANU

Editurile

...din din din...

2014

Coordonator proiect editorial: Iuliana Mateescu, președinte-Asociația Renașterea Obiceiurilor și Tradițiilor Românești

Concepție grafică: Iuliana Mateescu

Consultant științific, text Diată: prof. Valeriu Râpeanu

Alte texte - din cercetări documente Biblioteca Academiei Române și studiu prof. Matei Cazacu

Proiect editorial realizat cu sprijinul Centrului de Cultură al jud. Prahova

Toate drepturile pentru această ediție sunt rezervate editurii „Idaco .. dar din har..” și editurii „Libertas”,
Reproducerea parțială sau integrală a textului sau a imaginilor fără acordul scris al autorilor este interzisă și se va pedepsi
conform legilor în vigoare.

Tipărit la ”Dinasty Books ProEditură și Tipografie”

2014 ANUL BRÂNCOVEANU

Anul cinstirii sfinților martiri Brâncoveni,
împlinindu-se 300 de ani de la martiriul lor...

Prilej de interiorizare și de întrebări:
Am înțeles noi, cei de astăzi, jertfa lor?

DESPRE NEĂMUL MĂRICĂI BRÂNCOVEANU

Străbunicul Maricăi, cum era mângâiată în familie viitoarea Doamnă Maria Brâncoveanu, adevăratul întemeietor al familiilor de boieri Negoiești și Popești din Prahova, ce intră în istorie în ultimul sfert al secolului al XVI-lea, este „Mihai grecul din Târgșor”; Târgșorul un oraș înfloritor între secolele XV-XVII.

Mihai grecul, posibil un aromân din Epir ca mulți alții, instalați la noi între secolele XVI-XIX, și-a ales ca reședință acest oraș înfloritor unde îl aflăm pentru prima dată la anul 1578 cu precizarea că „a numărat banii” - 16.000 de aspri într-o tranzacție comercială. Precizarea este importantă pentru că numai un specialist putea efectua această operație, căci nu era vorba doar de numărare banii, ci și de cântărit și de verificat greutatea conținutului de metal prețios eliminând monedele false sau tăiate cu foarfeca pe margini.

În decurs de circa trei decenii și jumătate, negustorul „grec” Mihai stabilit dinainte de 1578 la Târgșor, a adunat o avere considerabilă și a reușit să intre în rândurile boierimii.

Aflăm astfel, din două acte de la Mihai Viteazul, că „Mihai grecul anume Mihaiu din oraș din Târgșor este în slujba domniei mele, drept care este scutit de serviciul militar.”

După o perioadă mai grea sub domnia lui Simion Movilă (1601-2), Mihai din Târgșor intră în grațiile noului voievod, Radu Șerban, care îi acordă hrisoave

Mănăstirea Turnu de Prahova

de întărire a proprietăților, adăugând la 1 mai 1603 o importantă scutire de taxe și impozite de tot felul.

Proprietatea bucureșteană a lui Mihai din Târgșor se întindea între actualele străzi: Regală la nord, Edgar Quinet la sud, Academiei la est și Bulevardul Bălcescu la vest, în spatele mănăstirii Sf. Sava, de pe locul actual al Universității București și piața din fața ei, unde se află statuile lui Mihai Viteazul, Ion Eliade Rădulescu și Spiru Haret. Mai târziu, Marica și fratele său Pană vor moșteni aceste proprietăți.

Se pare că Mihai din Târgșor a fost ucis pe la anul 1619, în București, în casa sa din mahalaua numită mai târziu a bisericii Ianei (Enei), și că pe acest loc

*Antonie Vodă, frescă în biserica Bolniței
mănăstirii Hurezi*

văduva sa ar fi construit o biserică de lemn, refăcută mai târziu de o jupâneasă, Iana, înrudită cu familia.

Mihai din Târgșor a avut patru fii și două fiice.

Unul dintre fii a fost Antonie, bunicul Mariței Brâncoveanu.

Antonie din Popești, căci el era proprietarul acestei moșii, a ajuns domn al Țării Românești între anii 1669-1672.

Bun gospodar, modest, chibzuit a reușit să-și sporească averea, iar în dregătoriile pe care le-a ocupat, sub ascultarea postelnicului Constantin Cantacuzino, s-a dovedit harnic și cinstit. A purtat titlul de postelnic, mai târziu de vornic (aparținea corpului de curteni și slujitori depinzând de marele vornic) și îl mai întâlnim cumpărând moșii împreună cu frații săi, atingând astfel o bună situație materială care l-a așezat în rândurile boierimii de țară, fără a ocupa însă dregătorii la Curtea Domnească.

Antonie Vodă a fost însurat de două ori: prima soție se numea Neacșa și moare puțin înainte de 12 iunie 1647, lăsându-l văduv cu doi copii, Neagu și Pătru. Puțin timp după aceasta, Antonie se recăsătorește cu o boieroaică, văduvă

Ilinca și Neagu, frescă în mănăstirea Surpatele

*Ioana, sora Mariei Brâncoveanu,
frescă în biserica din Băbeni,
jud. Buzău*

și ea, Elina, care descindea dintr-o ilustră familie, cea a boierilor din Bucov, înrudiți cu dinastia Basarabilor, încă din secolul al XV-lea.

Despre cei doi fii ai lui Antonie vodă din Popești se spune:

Pătru moare tânăr fără copii, nu știm momentul exact, posibil între anii 1664 și 1669, lăsând o văduvă numită Maria.

Neagu postelnicul a fost tatăl Doamnei Marica, moare în anul 1681 fără să mai apuce urcarea fiicei sale pe tronul Țării Românești. Neagu, care a purtat doar titlul de postelnic, deși în vremea domniei tatălui său era numit „Neagu vodă”, a fost însurat de două ori: prima dată cu Ilinca, mama Doamnei Marica, ce apare zugrăvită în mănăstirea Surpatele din Vâlcea și după moartea ei, cu Necșuța Bucșanu, despărțită

în februarie 1668 de Negoită Văcărescu.

Rodul căsătoriei cu Ilinca au fost două fiice și șase fii: ficele, Marica (viitoarea doamnă a Țării Românești) și Ioana pe care o găsim pictată în biserica din Băbeni, jud. Buzău. Marica, mare iubire a purtat fratelui său Pană Negoiescu, care i-a fost foarte apropiat și de care pomeneste într-o scrisoare la anul 1719 adresată Patriarhului Hrisant Notara.

*Pană, fratele Mariei Brâncoveanu,
alături de soția sa Safta,
frescă în mănăstirea Turnu de Prahova*

Iulie 1719

*[...] Mulțămim foarte mult Fericirii
Tale pentru părinteasca preaferbinte iubire
ce o ai către noi, care iubire și mai înainte
ne era cunoscută nouă.*

*Pentru preadulcele nostru frate,
Pană, desigur, am vărsat pâraie de lacrimi
pentru încetarea lui din viața aceasta, ba
am ajuns pe pragul morții, din nemăsurata
noastră tulburare. Dar, gândindu-ne iarăși,
după sfatul Tău părintesc, că din aceasta
nu iese nici un folos, am tăcut, dând slavă
lui Dumnezeu, pe care-L și rog ca pe acela
să-1 odihnească în corturile Dreptilor. [...]*

Până Negoiescu împreună cu soția sa, Safta Mogoșescu, au reconstruit din piatră biserica Ienii (Ianeii) în anul 1724, care a căzut pradă buldozerelor în anul 1978. Pană moare fără urmași la anul 1719, pe când era mare vornic în divanul lui Nicolae Mavrocordat. Se pare că singurul frate al Maricăi, Duca cuparul, a avut moștenitori. Una dintre fetele lui, Maria, primește ca zestre moșia Bărcănești, dând naștere familiei Bărcănescu stinsă în secolul al XX-lea. Averile celor doi frați, Pană și Duca, vor reveni în mare parte Doamnei Marica, ultima supraviețuitoare a boierilor Negoiești și Popești.

DIATA DOAMNEI MĂRICĂ A LUI CONSTANTIN VODĂ BRÂNCOVEANU

Printre miile de copii de documente vechi rămase de la generalul P. V. Năsturel, se află și diata¹ văduvei voievodului Constantin Brâncoveanu. Nu este datată. Copia de mai jos a fost scoasă acum circa o jumătate de veac de către bunicul nostru și are drept trimitere:

„Așezămintele Brâncovenești. Diverse documente 15. Original românesc și copie grecească (a traducerii) la 1804”.

Atât originalul cât și copia grecească din 1804 lipsesc din arhiva fostelor Așezăminte Brâncovenești, aflătoare astăzi la Muzeul de Istorie a orașului București. De altfel, în 1938, frații Emil și Ion Vărtosu, în *O sută de ani de la înființarea Așezămintelor Brâncovenești (1838-1938)*..., I, București, 1938, nu le-au cunoscut, pesemne pentru că nici atunci ele nu se mai aflau acolo.

Deși cuprinsul diatei a fost prescurtat pe alocuri de P. V. Năsturel prin *etc.*, copia lui își păstrează și așa tot interesul documentar, atât în privința averii Brâncovenilor, cât și a certurilor dintre urmași pentru împărțea. Din punct de vedere psihologic, diata doamnei Marica este plină de aprigă amărăciune și de

1 Testament

Constantin și Maria Brâncoveanu în tabloul votiv din biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena, mănăstirea Hurezi

dureros adevăr. Însemnătatea ei nu va scăpa niciunuia din cititorii ei. Nu se știe cine a scris-o în numele Maricăi Doamna care, precum mărturisește acolo, nu știa carte. Nepotul ei, Constantin, pe seama căruia diata este de fapt alcătuită, nu poate fi străin de întocmirea ei.

Iată acum cuprinsul actului:

„Eu Doamna Marica Brâncoveanca a răposatului Constandin Basarab Brâncoveanu Voievod, încă fiind întru întregirea sănătății mele și cu mintea întreagă, *etc., etc.* Pentru aceia nu poci lăsa ca să nu fac rânduiala celora ce știu că vor să rămâie și după mine dentru ale soțului meu ce cu suflitul meu *etc., etc.*

Iată că las aceasta a mea Diată rânduită și așezată cu tot adevărul precum arată în jos *etc. etc.*

Den banii care sânt în Țara Ungurească² să se facă doao părți și dentr' uă parte 1/2 sămi rămaie mie ca să mă pomenească, iar jumătate să rămaie nepotui meu Costadin Basarab Brâncoveanu, feciorul fiu-meu Constandin Basarab Brâncoveanu, iar ceilaltă parte să se plătească toate datoriile cui ce voi fi datoare:

† Ginerilor miei le-am plătit banii ce au dat la mirie³ pentru mine cu dobânzile lor și care au dat pentru dânșii cu dobânzile lor însă să se socotească zestrea fie-mea Bălașei precum s'au dat și celorlalte fete, că eu am plătit precum au zis Manolache cu suflitul lui *etc.*

2 Ardeal

3 Vistieria sultanului (cuvânt turcesc)

Constantin și Maria Brâncoveanu în tabloul votiv din schitul Sfinții Apostoli, mănăstirea Hurezi

† Iar vistiareasii lui Donie și portăreasii lui Iane și cămărășoaii lui Asan nu le-am dat nimic, ci să li să plătească den partea care am rânduit să se plătească datoria *etc.*

† Inșă aceste datorii care s'au plătit adecă zeastrea fie-mea Bălașei și banii câți am dat nepotului Șărban Beizadea⁴ și ginerilor miei partea mea și partea lor care s'au dat la mirie și portariului Costandin acestea toate s'au plătit den banii care au fost la Veneția puși la Țecă⁵ adecă ω: ρ: (sic?) de pungi; iar câți n-au ajuns a să plăti am făcut cum am putut și am dat de la mine.

† Iar den partea care am rânduit să se plătească datoriile, ce va mai rămînea să o împartă ginerii Iordache Crețulescul vel Vornic, Neculae Ruseto vel logofăt, Manolache vel clucer, copiii fii-mea Ilincăi, Șărban și Drăghici;

iar nepoată-mea Mariuții a fiu-meu Ștefan să i se dea partea lui Șerban beizadea cât îi va veni în parte, pentru că ginerilor le-am mai dat și sculile⁶ fie-mea Stancăi de și le-au împărțit măcar că le-am făcut cărți ca să împartă banii, sculile, arginturi și veri orice ar găsi, iar aceale cărți să nu să prinză în seamă, că eu n-am știut carte, ci cum le-a fost voia așa au scris, iar den bani să se împartă câte cât li să va veni. Iar blesteamele carele au scris ei în cărți să fie asupra cui au învățat.

4 Fiu de domn

5 Banca Veneției (din italianescul „zecca”)

6 Giuvaere

Maria Brâncoveanu în tabloul votiv de la mănăstirea Râmnicu Sărat, jud. Buzău

Constantin Brâncoveanu în tabloul votiv de la mănăstirea Râmnicu Sărat, jud. Buzău

† Iar lui Costandin Băleanul să nu i să dea nimic, că el a luat mai mult decât i s'au căzut den zestrea fie-mea Zmarandii. Și de va scoate și vreun zapis, să nu să prinză în seamă.

† Iar pentru niște scule care m'au înșelat Niculae Ruseto și fii-mea Ancuța de mi le-au luat, zicând cum că să mi le păstreze și s'au jurat pre numele Maicăi Precistii că nu mă va înșela, ci când le voiu ceare mi le va da, iar acum le-am cerut și nu va să mi le dea, ci să aibă a-l apuca nepotă-mieu Costandin Brâncoveanul pre gineri-mieu Niculae Ruseto și pe Pătru papistașul care are zapis la mâna mea pentru aceale scule, ca să le dea precum sânt scrise în foaia mea pecetluită câte scule și câte de cât preț. Iar nedând sculile să n-aibă parte cu ceialalți gineri; din bani însă, să se socotească sculile; și de vor face bani mai mulți, să aibă a-l apuca nepotul meu Costandin să întoarcă câți bani ar mai rămânea.

Banii de la Veneția care sânt puși la Țecă să aibă a-i stăpâni nepotu-meu Costandin Brâncoveanul și dintr-acești bani să aibă a darea nepoată-mea Mariuții a fiu-mieu lui Ștefan dobândă de la ω: ρ: de pungi partea tătâni-său.

† Sculile care sânt la gineri-meu Neculae Ruseto le las nepotu-meu Costandin Brâncoveanul, ca să mă pomenească. Din sculile acestea de le va da Ruseto, să dea nepoătăi-mele a fiu-mieu lui Ștefan uă păreche de cercei cu balas⁷ care au fost a fi-mea Stancăi și uă păreche de brățări care sânt câte cu un diamant

7 Nestemată (rubin roșu-deschis; cuvânt italianesc: balascia)

roză și câte cu alte diamanturi mai mici pântre ele. Și să-i mai dea un ghierdan⁸ de au fost la învălitura⁹ fii-mea Stancăi, iar nedându-le să ia din partea lui Ruseto să se dea Mariuții cât să va socoti.

† Iar în lacrița¹⁰ care iaste la Ruseto, iaste salba fii-mea Stancăi; aceia să se dea pentru sufletul ei să facă sărindare și să-i facă doao rînduri de haine să dea la feate de boiari sărace.

† Pentru Mariuța *etc.* să aibă a stăpâni moșiile câte sînt peste Olt și dincoace de Olt și viile și ȱiganii partea tătâni-său, precum este foaia de părțeală de i-au împărțit dumnealui, Dumnezeu să-l pomenească, afară de Brâncoveani, precum au și zis dumnealui ca fată să nu stăpânească în Brâncoveani.

† Casile fiului Ștefan den București și den Târgoviște să fie ale nepotă-mea Mariuții.

† Sculile fie-mea Smarandii cît mi-au venit în partea mea după ce ni-am împărțit cu Costandin Băleanul, le las iar lu Costandin nepotă-mieu; numai într-aceste scule care să vor socoti să se vînză și să o pomenească să-i facă sărindare; însă să nu le dea la alți streini fără numai să dea nepotu-mieu Costandin bani și să oprească sculile, măcar că am și mai vîndut din iale de am pomenit-o și am dat și din scule pentru sufletul ei.

8 Colier (cuvânt turcesc)

9 Broboadă (?)

10 Lădiță, sipet

Maria Brâncoveanu în tabloul votiv de la mănăstirea Surpatele

Constantin Brâncoveanu în tabloul votiv de la mănăstirea Surpatele

† Niște scule ce sânt în Țara Ungurească, puse în niște dăsagi, scule de casă de la boiarii cei bătrâni, le las nepotu-mieu Costandin Brâncoveanu. Tot într-acești dăsagi sânt niște scule ale Michișoe ; de se va scula cineva din neamul ei ca să le ceară de la nepotu-mieu Costandin Brâncoveanu, să dea banii care ne-au fost datori și să ia sculele.

† Casile fii-mea Stancăi de aicea den București, cu curtea cu tot locul, le las nepotu-mieu Costandin. † Casile frățâne-mieu lui Pană den București, care mi le-au lăsat mie după moartea Safti, le las nepotu-mieu Costandin.

† Moșia de la Cocora și Mileasca, care au fost Cocora a mamei mele de zestre, iar Mileasca este cumpărată de Pană, frate-mieu, de la Ilinca Cocorasca, vară-mea, mi le-au lăsat frati-mieu Pană mie, iar eu le las lui sfeti Gheorghe¹¹ ca să se pomenească și sufletul meu și al lui Pană și al părinților noștri *etc.*

† Las din partea mea Sfinției Sale părintelui Patriarhului al Ierusalimului 10 pungi de bani pentru ca să dreagă ce va fi stricat la Vitteem¹², ca să se pomenească sufletul răposatului Dumnealui¹³ și al mieu.

† Moșia dela Sărulești și viile de la Budrești cu stâneni 300 de moșie, care le-am cumpărat eu de la Popescul, le las nepotu-mieu lui Costandin

11 Bisericii Sf. Gheorghe Nou din București

12 Betleem (în Palestina). Patriarhul Ierusalimului era vestitul Hrisant Notara

13 Constantin Vodă Brâncoveanu

etc., iar cealelalte case care sânt în Târgoviște, ale copiilor și ale Stancăi, le las lui Costandin nepotu-mieu.

† Satile fie-mea Stancăi și dincoace de Olt și de ceia parte de Olt le las nepotului Costandin din partea mea, să se facă la Sărindar¹⁴ doao feășnice¹⁵ mici de argint. Simbăta (mănăstirea?) și cu toate moșiile din Țara Ungurească cu toți iobagii le las nepotului Costandin că sânt cumpărate de moși de strămoși.

† Den banii care am rânduit să plătească datoriile, las să dea la mănăstirea Târșorul

5 pungi de bani, care le-am luat eu când mi-au păsatu¹⁶; ci să nu să dea în mîna egumenului, să se petreacă, ci când va fi la vreo treabă mare de ale mănăstirii să se facă, atunci să se dea.

† La Dumitrache Arăpache am dat niște scule zălog, însă uă păreache de cercei de

12 pungi cu un picior de diamant și doao țințe cu diamanturi mari. De se va scula Dumitrache, au altcineva den partea lui, să-și ceară banii la nepotă-mieu Costandin Brâncoveanul, să-i dea întâiu sculele, apoi să i se dea banii. Dar de va zice el că le-au dat lui Ion Vodă când i-am scris eu, apoi i-am scris pă de altă

14 Mănăstirea Sărindar din București

15 Sfeșnice

16 Adică: atunci când au avut un păs greu

Familia Brâncoveanu, tablou votiv de la mănăstirea Mamu, jud. Vâlcea

Constantin Brâncoveanu și fiii lui în tabloul votiv de la mănăstirea Surpatele, jud. Vâlcea

parte să nu le dea, să zică că le-au vândut de și-au luat banii. Ci de va da sculile să-și ia banii; iar nedând sculile să fie răbdătoriu, că eu nu le-am dat cu voia mea.

† Iar den banii câți-mi vin în partea mea să mă pomenească și pe mine și pe Dumnealui și să ne facă sărindare și să pomenească și pe cei ce au pierit la Țarigrad¹⁷ și să facă o biserică în Slobozia Domnească ca să ne pomenim cu toții; și să facă câteva rânduri de haine la feate de boieri sărace și la feciori de boiari săraci.

La mănăstirea de la Viforâta sânt niște chiliuți stricate; de nu se vor apuca alți creștini să le dregă, să se dregă și acele chilii tot din partea mea. Și la mănăstirea Surpatele dă să va fi stricat ceva să se dea și acolo ca să se dregă câte ceva.

† Featele mele parte în casă n'au, că eu nu le-am rămas nimic den zestri, ci încă eu le-am împlinit și paguba lor. Și acum, iar m-am mai îndurat de le las den bani. Ci, de se vor odihni pe aceasta, bine; iar de se vor scula ca să mai ceară ceva de la nepotu-mieu Costandin să aibă blestemul meu și să nu se aleagă ca praful de casile lor nici de copiii lor și să fie supt blestemul *etc. etc.*

† Însă aceasta toate câte scriu mai sus, care le-am lăsat cu sufletul meu nepotului meu Costandin și neamului meu *etc. etc.* rugăm și pohtim

17 Constantin Vodă Brâncoveanu cu feciorii lui (Ștefan, Constantin, Matei și Radu) și cu marele vistier Ianache Văcărescu, tăiați la Constantinopol – „Țarigrad”, la 15 august 1714.

pre tot pravoslavnicul fiește carele întru dregătoria sa și rânduiala ce va avea de la Dumnezeu, ca să nu schimbe, au să prefacă într'alt chip aceasta a mea bună voință făcută socoteală și așezământ *etc. etc.*

† Iar cine ar îndrăzni a se scula ori den featele mele, ori den gineri, ori den nepoți, ori den alții străini pentru vre-uă lăcomie sau îndemnare de aiurea de la nepriiatenul¹⁸, ca să strice această Diată au să necăjească pe nepotă-mieu Costandin Brâncoveanu ca să se mai puie la niscaire-va jurământ, ci să aibă de către toți bună pace, că ce i-am lăsat eu, cu blagoslovenia mea, i-am lăsat să le stăpânească toate cu bună pace *etc., etc.*

Și pentru mai adevărată credință mi-am pus mai jos și pecetea cu iscălitura mea.”

„Această Diată este adevărată spre încredințare, la 1804 Noembrie 11, de Costandin vel logofăt».

PETRE Ș. NĂSTUREL

Documentul de față, publicat cu introducerea istoricului Petre Ș. Năsturel, care este și autorul notelor de subsol, a fost reprodus din „Glasul Bisericii”, Revista oficială a Sfintei Mitropolii a Ungrovlahiei, an. XIX, nr. 3-4, martie-aprilie 1960, pp. 316-320. (n.ed.)

18 Diavolul

Maria Brâncoveanu și fiicele sale în tabloul votiv de la mănăstirea Surpatele, jud. Vâlcea

CTITORIILE DOAMNEI MARIA BRÂNCOVEANU

Documentele vremurilor nu au păstrat multe informații despre personalitatea Doamnei Maria. Virtuțile, firea ei, răzbat din puținele scrisori ce s-au mai păstrat în arhive, adresate Patriarhului Hrisant Notara al Ierusalimului. Singurul, cronicarul Radu Greceanu îi consacră un capitol în biografia lui Constantin Brâncoveanu unde ne vorbește despre ctitoriile ei:

Precum prea iubitoriul da Hristos Domnu avea mare râvnă și fierbinte dragoste spre a zidi și a înfrumuseța lăcașurile lui Dumnezeu, asemenea mării sale și luminata și prea creștina lui Doamna Maria.

*Întâiu în orașul Bucureștilor fiind o bisericuțe da lemnu, mititică foarte și veche da mai cădea, care să chieama **biserica D-întru o zi**, măriia sa aradicând aceea da lemnu din temelie, da piatră o au zidit, foarte iscusită și gingașă făcându-o, cât înăuntru și pă din-afară.*

I s-a spus *Dintr-o zi* pentru că a fost târnosită în aceeași zi când s-a pus și piatra de temelie, la anul 1703.

*„După aceia și în județul Vâlciei, unde să chiamă **Surpatele**, dăn temelie iarași au zidit o mănăstioară cu toată cheltuiala mării sale, foarte frumoasă, făcându-i și curte dă zid înprejur și chilioare si dă toate, precum să si vede, înpodobindu-o și cu odăjdii si alte odoară bisericești scumpe și foarte frumoase și cu bună zestre, moșii, vii și altele, o au întărit, unde să odihnescu cu bună viață călugărițe.*

Biserica Sf. Nicolae Dintr-o Zi, București (imagine de arhivă)

Doamna Maria Brâncoveanu în tabloul votiv din biserica Bolniței, mănăstirea Hurezi

Făcut-au și la Hurezi **Bolnița** iarăși măriia sa. Iar la leat 7221(=1713).

Fiind aici în Târgoviște o **mănăstioară** iarăși dă călugărițe, ce să chiamă **Viforâta**, unde doară numai sfânta bisericece era, și foarte proastă, întunecoasă, nezugrăvită, fără clopotnița și fără curte, cu 2-3 chilioare numai, ce șiedea bietile călugărițe și alt nimic. Biserica veche foarte, care s'au mai dires o dată de un Radul vodă, măriia sa văzând și cuprinzându-se dă dumnezeescu năstav (=îndemn, imbold), cu multă pohtă se-au îndemnat și sârguind cu toată inima, se'au apucat întâiu dă sfânta biserica dă i'au mai largit ferestrele, o au zugrăvit frumos, o au pardosit cu lespezi și o au grijit precum să cade, făcând și toată orânduiala odăjdiiilor foarte frumoase, și cuviincioase, înpodobitu-o-au și pă dăn afară cu chilii frumoase dă piatră și tot cu zid o au încungiurat, făcând și clopotnița, lucru foarte gingaș și cuvios, precum în ochii tuturor să vede.”

Biserica Bolniței, mănăstirea Hurezi

Mănăstirea Viforâta, jud. Dâmbovița (imagine de arhivă)

Mănăstirea Viforâta, jud. Dâmbovița (imagine de arhivă)

Maria și Constantin Brâncoveanu, frescă ctitori în biserica Bolniței, mănăstirea Hurezi

CUPRINS

Despre neamul Maricăi Brâncoveanu.....	4
Ctitoriile Doamnei Maria Brâncoveanu.....	28

Nota editorului:

Diata - în textul nou (P. V. Năsturel) și Diiata - în cel vechi (Marica Brâncoveanca)

Constantin (în textul lui P. V. Năsturel) vs. Constandin (în textul Maricăi Brâncoveanu, atunci când se referă la soțul ei răposat) și vs. Costandin, atunci când se referă la nepotul ei (ca o formă de diminutiv)

S-a respectat ortografia lui P.V. Năsturel, în spiritul ei, efectuându-se doar o uniformizare.

2014 – Anul Brâncoveanu
Premiera filmului
Maria, Doamnă a toată Ungrovlahia
3 decembrie 2014

Organizator:

Asociația
Renașterea Obiceiurilor
și Tradițiilor Românești

Gazda
evenimentului:

Centrul Cultural
al Municipiului București
ARCUB

Parteneri:

PRIMĂRIA ORAȘULUI
OTOPENI

Muzeul Național
de Istorie a României

Centrul Județean
de Cultură Prahova

Biblioteca
Academiei Române